

Kitap İncelemesi

George Orwell'in Bin Dokuz Yüz Seksen Dört Eserinde Ulusal ve Uluslararası Güvenlik Yaklaşımı Üzerine İnceleme

Andaç KARABULUT

Yozgat Bozok Üniversitesi, İİBF

andac.karabulut@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-5620-2344

Öz

George Orwell 1984 adlı eser bir distopya olarak yazılmış olsa da Soğuk Savaş döneminin gelecekteki yansıma ve sonuçları üzerine analizi, yazar tarafından romanlaştırılarak aktarılmasına sebep olmuştur. 1984 adlı eser üzerine pek çok çalışma gerçekleştirilmiştir. Ancak istihbarat ve güvenlik üzerine akademik incelemeler yeterli sayıda değildir. George Orwell'in 1984 adlı eseri Alman faşizminden, iktidarın düşman yaratarak kitleleri kontrol edip bu sayede rejimi güçlü tutmanın yollarını eserinde göstermiştir. George Orwell'in güvenlik ve istihbarat yaklaşımı 21. yüzyıl uluslararası sistemine de benzemektedir. Özellikle George Orwell'in yazmış olduğu 1984 adlı eserde iç güvenlik çalışmaları günümüz Orta Doğu muhaberat sistemine de benzemektedir. 1984 adlı eserde düşman yaratmak ve yaratılan düşman ile birlikte tehdit ve risk unsurlarının spesifik bir şekilde belirtilmesi eseri ayrıca dikkat çekici bir hale getirmektedir. Çalışmanın amacı 1984 adlı eserinin güvenlik yaklaşımı incelenmesidir. Özellikle otoriter rejimlerin istihbarat ve kolluk kuvvetleri ile toplumların kontrol edilmesi ve otoriter rejimlerin toplumları terörize etme durumu incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: 1984, uluslararası güvenlik, ulusal güvenlik, istihbarat, terör, uluslararası ilişkiler

Jel Sınıflandırma Kodları: F50, F53, F59

A Review on National and International Security Approach in George Orwell's Nineteen Eighty-Four Works¹

Abstract

Although George Orwell's 1984 was written as a utopia, it led to an analysis of the future reflections and consequences of the Cold War era by being fictionalized by the author. Numerous studies have been conducted on the work 1984. However, there are not enough academic studies on intelligence and security. George Orwell's work in 1984 shows ways of controlling the masses by creating enemies and thus keeping the regime strong, similar to the ways in which German fascism did. George Orwell's security and intelligence approach also resembles the 21st century international system. In particular, the internal security measures in the work 1984 resemble the current Middle Eastern intelligence system. Creating an enemy in the work 1984 and specifying threat and risk factors in a specific way also make the work particularly striking. With this study, the security and intelligence approaches of the work 1984 have been examined. The aim of the study is to examine the security approach in 1984. In particular, how authoritarian regimes control intelligence and law enforcement security and societies has been examined. In addition to this situation, the potential for terrorizing the state or society in the authoritarian regime(s) in the book 1984 has been examined by literature review.

Keywords: 1984, international security, national security, intelligence, terrorism, international relations

JEL Classification Codes: F50, F53, F59

¹ Extended abstract is presented at the end of the article.

Geliş Tarihi (Received): 15.05.2023 – Kabul Edilme Tarihi (Accepted): 19.07.2023

Atıfta bulunmak için / Cite this paper:

Karabulut, A. (2023). George Orwell'in bin dokuz yüz seksen dört eserinde ulusal ve uluslararası güvenlik yaklaşımı üzerine inceleme. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13 (3), 1369-1381. DOI: 10.18074/ckuifbd.1297136.

1. Giriş

George Orwell, Bin Dokuz Yüz Seksen Dört adlı eserine ilk olarak "Avrupa'daki Son Adam" ismini vermek istemiştir. Ancak sonra eserin adını 1984 olarak karar vermiştir. Eser, bir distopya eseri olarak kabul edilmektedir. George Orwell'in 1984 adlı eseri, ters distopya tarzında bir çalışma olduğu belirtilmektedir. Ters distopyalarda devlet düzenleri, iktidarlarını sürdürürebilmek için çeşitli denetim yöntemlerine başvurarak toplumsal düzenin mükemmel olduğunu kabul etmektedir. Bu sayede George Orwell, okuyucuya 1984 adlı eseri eleştirmek ve sorgulamak için bir fırsat sunmaktadır (Akkoyun, 2015, s.25; Polatel, 2016, s.55).

1984 adlı eserdeki distopya, geniş bir perspektifte ve eleştiriye açık bir şekilde okuyucuyu karşılamaktadır. Aynı zamanda 1984 distopyası, "insanın ruh ve zihinsel sağlığının korunmasının mümkün olmadığı bir dünya" olarak da yorumlanmaktadır. Başka bir bakış açısı ise George Orwell'in 1984 adlı eseri yazmasının nedeninin, diktatör sistemlere karşı olması olduğu belirtilmektedir. Eserin özüne bakıldığında, komünizmin eleştirildiği gibi görünse de, eserin aslında dikta yönetimlerinin tutumlarını açık bir şekilde anlatmaya çalıştığı ifade edilmektedir (Doğan, 2016, s.9).

George Orwell' in eseri 1940'lerde yazılan ve 1984 yılını bir distopya şeklinde konu alan çalışmadır. Eserin ana karakteri olan Winston'un kitapta yer alan Okyanusya, Doğu Asya ve Avrasya ülkelerinin birbirleri ile giriştikleri güç mücadelesinin, totaliter devlet sisteminde toplum üzerindeki ideolojik yansımaları, distopik toplum kurguları eşliğinde aktarmaktadır. Eser ana bölüm olarak üçe ayrılmaktadır. İlk bölümde ana karakter Winston'un kendi devlet sistemindeki baskıcı yapısını kendi üzerindeki şaşkınlığı anlatmaktadır. Komünist sistemin bireyleri tek tipte olmaları için uygulamış olduğu baskıyı anlatmaktadır. Birinci bölümde ayrıca devletin kamu alanı anlatılırken, insanın hür ve özgür iradesine nasıl ket vurulduğu da belirtilmektedir. İnsan davranışının ve bir canlının temel gereksinimi olan yemek, içmek, uyumak ve üremek gibi doğal ihtiyaçlarına devlet tarafından engel konulurken, insanın en büyük özelliği olan düşünme faaliyetinin eserin bu bölümünde devlet tarafından suç olarak nitelendirildiği aktarılmaktadır. Ancak "düşünme" bir suç olsa da karakter Winston, düşüncelerini, duygularını deftere gizlice yazdığını aktarmaktadır. İlk bölümde, devletin toplumunun paranoya yaşadığı vurgulanmaktadır. İş arkadaşlarından sosyal çevreye kadar herkesin potansiyel olarak Düşünce Polisi Ajanı olabileceği, hatta dokuz yaşındaki bir çocuğun bile ajan olabileceği fikri ifade edilmektedir. Ayrıca, devlette idam gibi cezaların meşru olduğu aktarılmaktadır. Bu bölümde dikkat çeken bir diğer konu ise yönetimin, basın ve medyayı propaganda aracı olarak etkileyici bir şekilde kullanmasıdır.

Eserin ikinci bölümünde ise Winston'un "aşk" gibi duygusal dürtülere dahi engel olan ve yasak olan baskıcı sistemde bir kadınla aralarında gerçekleşen ve gelişen aşk hikayesini anlatılmaktadır. Adı Julia olan bu kıza âşık olan Winston, daha

öncesinde Julia'nın bir Düşünce Polisi Ajanı olduğunu düşünmüş, daha sonrasında onun da sistemden nefret ettiğini anlamıştır. Gizlice gerçekleşen buluşmadan doğan bir aşk anlatılmaktadır. Bu durum günümüzde komünist sistem ile yönetilen Kore Demokratik Halk Cumhuriyetinin almış olduğu kararlar ile benzemektedir. Kore Demokratik Halk Cumhuriyetinde de kadın erkek arasındaki ilişkiler kısıtlanmakta ve uymayanlara ağır cezalar verilmektedir (BBC, 2015).

Eserin üçüncü ve son bölümünde ise Winston kendini bir anda hapiste bulmaktadır. Winston hapse düşmeden önce bakanlıklardan gelen yazıları düzeltme işlemleri ile uğraşmaktadır. Winston'a göre hapse düşmesindeki amaç Kipling'in şiirlerinin bir tanesinde "Tanrı" sözcüğünü silmemiş olmasıdır. Ancak Winston, O'Brien tarafından işkenceye alınır ve suçunun eylemsel sebeplerle değil zihin ve düşüncelerinden kaynaklandığını belirtir. Bu durum O. Brien'e göre hastalıklı ve tehlikeli bir durumdur.

George Orwell'in 1984 romanı, distopya türünün en önemli örneklerinden biri olarak kabul edilir. Kitap, bir adamın totaliter bir dünyada yaşadığı hikâyeyi anlatır ve bu dünya devletinin, vatandaşlarının her hareketini kontrol etmek için propaganda, sansür ve gözetim gibi araçları kullanarak insanların düşünce ve davranışlarını kontrol altında tuttuğu bir geleceği tasvir eder. Bu çalışmada, 1984 distopyası realist teoriyle incelenmiş ve nitel araştırma yöntemi kullanılarak analiz edilmeye çalışılmıştır.

2. George Orwell Hayatı ve Bin Dokuz Yüz Seksen Dört

George Orwell 1903 yılında Hindistan'ın Bengal eyaletinin Montihari kentinde dünyaya gelmiştir ve gerçek adı Eric Arthur'dur. Ailesi ile İngiltere'ye dönen yazar, öğrenimini Eton College'de tamamlamıştır. 1922-27 yılları arasında Hindistan İmparatorluk Polis Teşkilatında görev yapmıştır. Ancak Hindistan İmparatorluğunda yer alan yönetimin içyüzünü görünce istifa etmiştir. II. Dünya Savaşı sonlarına doğru; "Bin Dokuz Yüz Seksen Dört" eserini yazmıştır (Orwell, 2015, s.1).

Eserin ana karakteri olan Winston, Londra'da yaşamaktadır ve eserdeki distopyanın uluslararası sisteminin toplum üzerindeki yansımaları yasak olmasına rağmen hem yazarak hem de yaşantılarını anlatarak okuyucuya aktarmaktadır. Distopya geleneğinin Yevgeni Zamyatin'in 1921 yılında kaleme aldığı "Biz" (We) adlı eseri ile başladığı, Aldous Huxley'in Brave New World 1932 ve Orwell'in 1984'ü ile devam etmiştir (Vieira, 2010, ss.3-27).

Distopya, terminolojide Yunanca kökenli olup ve negatif anlam ile nitelendirilen "dis" eki ile yer anlamına gelen "topos" kelimesinin birleşimiyle "kötü yer" anlamına gelmektedir. Distopya, (anti-distopya) genellikle ütöpik toplum anlayışının karşı düşüncesini belirtmek için kullanılır. Distopik bir toplum otoriter/totaliter bir devlet modeli, ya da benzer bir başka baskıcı sistem altında

karakterize edilir. Kavram ilk olarak John Stuart Mill tarafından 1868 tarihli İngilizlerin İrlanda politikalarını kınadığı konuşmada kullanılmıştır (Kirtley, 2011, ss.28-70).

1984'ün yazıldığı dönemde Popper tarafından da eleştirilmiş olan distopyanın tehlikeli boyutları açıklanmaya çalışılmıştır. Poper, distopyayı savunan ve toplumun tamamını ele alan bir ideal olarak değerlendiren Platon ve Marx'ın bütün toplumsal dünyaya toptan şekil değiştirecek apokaliptik bir devrim düşü içinde olduğunu söylemektedir. Ayrıca Poper, Platonun distopya yaklaşımını radikal estetik barındırdığını belirtmektedir. Çünkü Platon'un distopik yaklaşımı akılcı bir dünyadan ziyade kötülüklerinden arınmış bir dünyayı sentezlemesi gerçekçilik dışıdır. Poper aynı zamanda Platon gibi romantik yaklaşımların iyimser tavırları dünyayı cennetten ziyade cehenneme çevireceğini belirtmektedir (Popper, 2013, ss.167-176).

Distopya edebiyatının gelişimi incelendiğinde totaliter rejimlerin yayılması ile birlikte eserlerin üretildiği görülmektedir. "We" kitabı Zamyatin'ın kendi ülkesi olan Sovyetler Birliğine yönelik bir eleştiri olarak kaleme alınmışken 1984 ise Sovyetler Birliği (Stalin dönemi), Almanya (Hitler dönemi) ve İtalya (Mussolini dönemi) yönetimlerinden etkilenmiştir. Orwell, yöneticilerin ideal toplum tipi yaratmaya çalışırken totaliter bir rejimin nasıl oluştuğu ve rejimin insanlar üzerindeki etkilerinin nereye kadar gidebileceği kurgulanıyor. Bunu kurgularken zıt kavramlardan faydalanarak esasen doğru olmayan bir kavrama doğru anlamını vererek (Gerçek Bakanlığı) toplum üzerindeki algı yönetimini ortaya koyuyor (Müftüoğlu ve Özbay, 2015, s.180; Ağkaya, 2016, ss.26-28).

2.1. 1984 ve Totaliterizm, Korkuya Dayalı Rıza ve Düşman Yaratmak

Orwell romanında düşman inşa etme sürecinden de bahsetmektedir. Düşman sahibi olmak sadece kimlik sahibi olmak açısından değil aynı zamanda kendi değer sistemimizi ölçebilmek için bir engel edinmemiz ve o engelle yüzleşirken kendi değerlerimizi sergilememiz açısından önemli olduğundan dolayı eğer düşman yoksa onu yaratmak gerekir. Orwell 1984 kitabında halk düşmanı Goldstein'in ekranda belirmesi ile insanların verdikleri abartılı tepkiyi ve kendisinin hislerini dile getirirken vurguladığı işte bu ortak düşmana verilen tepkinin insanları birleştirdiği gözler önüne serilmektedir. İtalyanların varlığı asabi Almanların varlığı sayesinde gerçekleşmiştir. Umberto ECO "Düşman Yaratmak" adlı eserinde Amerika Birleşik Devletleri'nin yeniden ulusal kimlik inşası ihtiyacı ile ilgili olarak şu tespiti yapmıştır;

"Kötülük İmparatorluğu ortadan kalkıp büyük düşman Sovyetler dağılınca Amerika Birleşik Devletlerinde olanlara bakmak lazım. Sovyetler Birliği ile mücadele ederken aldığı yardımları hatırlayıp Amerika Birleşik Devletlerine yardım elini uzatan ve Bush için yeni düşmanlar yaratarak hem ulusal kimlik duygusunu hem de kendi

iktidarını pekiştirme fırsatı veren Bin LADİN olmasaydı, kimlikleri çökerdi." (Eco, 2014, ss.36-38).

1984 Kitabında verilen bilgilerden, Devlet yönetiminde totaliter bir rejimin uygulandığını görülmektedir.

“Friedrich ve Brzezinski totalitarizmin temel özelliklerini şu şekilde sıralar: “İnsan varlığının bütün dirimsel taraflarını kaplayan ve toplumda yaşayan herkesin en azından edilgin bir şekilde bağlı olduğu resmi bir doktrin meydana getiren resmi bir ideoloji; tek bir adam, bir diktatör tarafından yönetilen tek bir kitle partisi, hiyerarşik ve oligarşik düzenlenmiş, bürokrasi ile iç içe ya da ona üstün bir durumda olan parti; partiyi hem destekleyen hem de parti liderleri adına onu denetleyen ve yalnız rejim düşmanlarına karşı değil keyfi olarak seçilmiş başka sınıflara karşı kullanılan yıldırıcı bir polis denetimi sistemi; basın, radyo, sinema gibi bütün etkili kitle haberleşme araçlarını kullanarak, partinin ve sadık üyelerinin elinde toplanmış ve teknolojinin şartlandığı tam bir denetim tekeli; silahlı kuvvetleri kullanarak tam bir vesayet tekeli; bürokratik işbirliği ile ekonominin merkezden denetimi ve yönetimi” (Çetin, 2002, ss.15-19)

Faşizm ve Diktatörlük adlı eserde, Poulantzas faşizmin çeşitli seviyeleri olduğunu açıklamaktadır. Bu bağlamda, kısıtlanan ve baskılanan sosyo-ekonomik ve siyasi hakların önce iç düşman tehdidi ile meşrulaştığı, hatta toplumsal birlikteliği arttırıcı bir etki yarattığına dikkat çekmektedir. Ardından, dış bir düşman yaratılarak yayılmacı politikaların uygulanabildiği belirtilmektedir. Almanya'daki faşizm sürecinde, 27 Şubat 1933'teki Reichstag Yangınının, hak ve özgürlüklerin kaldırılması ve gücün belirli bir grubun elinde toplanması açısından önemli bir dönüm noktası olduğu ve Poulantzas'ın aşamalara ilişkin tanımına uygun olduğu ifade edilmektedir. 11 Eylül saldırılarının ardından ABD'de ilan edilen olağanüstü hal, yürütme organının yetkilerini arttırmış ve iç-dış düşman tehdidi gerekçesiyle "olağanüstü" kurumlar ve gelişmiş gözetleme-denetleme teknikleri gibi araçların geniş çapta kullanılmasına sebep olmuştur. "Terörizmi Durdurmak ve Önlemek İçin Gerekli Araçların Temini" adlı Yurtseverlik Yasası, 2 Ekim 2001'de Temsilciler Meclisi Adalet Komitesi tarafından "ABD Yasası: Amerika'yı Birleştirme ve Güçlendirme Yasası" olarak yeniden düzenlenmiştir. Bu yaklaşım özünde güvenikleştirme çalışmasının da bir örneği olarak yorumlanabilir. Güvenikleştirme, güvenlik konusu otorite tarafından siyasi gündemin dışında tutulması ile birlikte olağan üstü bir durum olarak ifade edilmektedir. Güvenlik konusunun kapsamındaki olgunun olağanüstü önlemler ile meşrulaştırılmasıdır (Altuntaş, 2012, ss.40-60; Polantzas, 2019, ss.27-30; Hisarlıoğlu, 2019, ss. 2-8).

Orwell'in 1984 kitabındaki Büyük Birader hükûmetinin sürekli gözetleme tekniklerini icat edilmiş ve çok korkutucu bir terörist figürü Emmanuel Goldstein ile birlikte yürütmesi çok tesadüfi değildir. “Terörizme karşı savaş” işte tam da bu

abartılmış korku ve icat edilmiş iç ve dış düşman figürüne karşı mücadeleyi simgelemektedir. Gramsci faşizm için “işleme konulduğunda bazı toplumsal tabakaların bilincinde çoktan olgunlaşmış bulunmaktadır” tespitinde bulunmaktadır. Foucault’a göre devletin toplumdan beklentisi, toplumun devlete itaat etmesidir. Ayrıca iktidarlar, askeri ve eğitim kurumlarının gelişmişliği toplumsal bilgi düzeyini arttıracaklarını savunmaktadır. Terörizm, insan hayatına kasteden şiddet eylemleri ile korku ve dehşet yaratarak hükümetlere, toplumlara ve bireylere zarar veren bir olgudur. Terörizme karşı savaş, terörizme karşı koymak için yürütülen mücadelelerdir. Bu mücadeleler, terörizmin sonuçlarını önlemeye yönelik olduğu gibi, terörizme kaynaklık eden sebepleri ortadan kaldırmayı da amaçlayabilir. Ancak, terörizme karşı savaş, bazen hükümetlerin olağanüstü durumlar için tasarlanan mekanizmaları kullanarak insan haklarına ve özgürlüklerine müdahale etmesine neden olabilir. Bu durumda, terörizmle mücadele etmek için kullanılan araçlar, otoriterlik, faşizm ve hatta totalitarizm gibi rejimlerin işleyişine benzer hale gelebilir (Altuntaş, 2012, ss.33-34; Altunay ve Yunus vd., 2021, ss. 24-26).

Terörizmle savaş, olağanüstü durumlarda hükümetlerin uygulamakta olduğu gözetleme, denetleme ve sınırlandırma politikaları nedeniyle eleştirilmektedir. Özellikle, terörizmle mücadele kapsamında kurulan bu mekanizmaların hukuki temellerinin yetersiz olması, insan haklarına müdahale etmesi ve keyfi uygulamalara yol açması, halkın özgürlükleri ve güvenliği açısından endişe vericidir. Ayrıca, terörizme karşı savaşın sınırlarının belirsiz olması, terörist faaliyetleri önlemek için kullanılan araçların otoriterleşme sürecini hızlandırması da mümkündür. Terörizmle mücadele ederken, insan haklarına saygı göstermek, hukukun üstünlüğü ilkesini korumak ve sınırlarını belirlemek önemlidir. Aksi takdirde, terörizme karşı savaş, faşizmin işleyişine benzer bir karşı-devrim sürecine dönüşebilir. "Terörizme karşı savaş" kavramı, geniş kitleleri gözetleme ve denetleme mekanizmalarıyla kontrol altına almak gibi faşist uygulamalara denk düşmektedir. Bu süreçte, artık belirli bir düşman figürüne ihtiyaç duyulmayabilir ve bu figürlerin daraltıcı unsurları zamanla yetersiz kalabilir veya yeni ittifaklara engel olabilir. Ayrıca tehditlerin gerçekliği ve savaşın devamı için zaferlere olan ihtiyaç, eski düşman figürlerinin ortadan kaldırılmasını engellemez (Altuntaş, 2012, ss.36-40; Throp, 1984, ss.5-10).

1984 eserinde karakterlerin irrasyonel davranış sergilemesi özünde eserde yer alan karakter ve devletlerin terörize olma potansiyelinin yüksek olduğunu da belirtmektedir (Caplan, 2006, s. 98). George Orwell 1984 adlı eserin totaliter yapısını vurgularken Frodsham, 1984 adlı eserin totaliter yapısında terörün çok rahat bir şekilde var olabileceğini açıklamıştır (Frodsham, 1984, ss.140-143).

2.2. 1984 Eseri ve Güvenlik

Eser daha öncede belirtildiği üzere bir distopyayı anlatmaktadır. Bir distopya da kurulan devlet olsa da George Orwell'in tasavvurundaki distopyada devlet çeşitli

prensipler çerçevesinde güvelik konusunda hassas davranmıştır. Çalışmanın bu bölümünde George Orwell'in distopyasında yer alan güvenlik prensibi iki temelde incelenecektir. Distopyanın iç ve dış güvenlik başlıklarında inceleme konusu ölçeklendirilerek eserden birebir alıntı ile atıfta bulunulacaktır.

Ulus-devlet yapıları, kökeninde yurttaşları için güvenlik üreten bir mekanizma durumunda olmalıdır. Modern "devletin bekası=güvenlik=yurttaşların güvenliği" şeklindeki formülasyonun şiddeti meşrulaştırdığı literatürlerde belirtilmektedir (Sandıklı, 2011, s.28). Bu atıflara ek olarak eserde:

"Çoğu zaman ne yargılama olur ne de bir tutuklama raporu tutulur. Ortadan kayboluverirsiniz." (Orwell,2015, s.13).

İfadesi ile şiddetin meşruluğu belirtilmektedir. Bu doğrultularda eserdeki distopya güvenlik üretmek yerine güvenlik tüketmektedir. Distopyada basının önemi sık sık vurgulanmaktadır. Reel hayatta devletin iç ve dış güvenliğinin sağlanmasında, bu bağlamda da suç ve suçluluk mücadelesinde farklı yöntemler uygulanmaktadır. Bu yöntemler arasında bireylerin haberleşmesinin, kamusal alandaki hareketlenmelerinin ve kişisel birtakım verilerin gözetim altında tutulması esasına dayanmaktadır. Bu durum distopyada da önemle vurgulanmıştır. "Büyük Birader Sizi İzliyor" vurgusu eserde sürekli nitelenirken bu durum ilk olarak eserin 45.sayfasında "*Büyük Birader'in gözleri paranın üstünden bile sizi izliyordu.*" Olarak ifade edilerek, devletin toplumu her an gözetlediği vurgulanmaktadır (Karakehya, 2009, s.323; Orwell, 2015, s.45; Yılmaz, 2013, ss.90-93).

Orwell'in fütüristik dünyasında fiziksel güvenlik önemle vurgulanmıştır. Bu doğrultuda askeri güvenlik mahkemeler ile desteklenmektedir. Bu durum ayrıca askeri suçların da önüne geçmek içinde bir yol olarak belirtilmektedir. Orwell'in belirtmiş olduğu sert güç yaklaşımı devletlerin ulusal gücünü nasıl geliştirebileceği üzerine de bir simülasyon niteliği taşımaktadır (Mell, 2002, s.376; Fujawa, 2005, s.4).

2.3. Distopyada İç Güvenlik: Muhaberat

Eserde iç politikanın dış politikayı etkileyeceği gösterilmektedir. Eserde devlet (Okyanusya), insanın iradesini elinde bulunduran, yiyeceği yemekten, yaşayacağı ve çalışacağı yer, insanın temel gereksinimleri ve diğer bütün kararları veren bir güç olarak karşımıza çıkmaktadır. Halbuki insanlık tarihinin en önemli konusu özgür irade ve karar verebilmesidir (Göker, 2011, s.11).

Devlet (Okyanusya) iç güvenliği sağlarken güvenlik organizasyonun temelini "Düşünce Polis"leri oluşturmuştur. Özellikle Düşünce Polislerinin ajanlarının aktif

olarak espionaj ve kontrespiyonaj² faaliyetlerinden bahsetmektedir. Devlet'in (Okyanusya) istihbarat sisteminin "muhaberat" sistemi ile özdeşleşmektedir. Muhaberat otoriter devlet iktidarında görülen bir "haber alma, değerlendirme ve sonuç olarak istihbaratı ortaya koyma" servsidir. Bu doğrultuda verilen örnekler arasında Esad'ın muhaberat birimlerinin Deuxiema Bürosun'da potansiyel suçlu olarak gördükleri insanlara işkence yapmalarınıdır (Ratwell, 1996, s.10). Bin Dokuz Yüz Seksen Dört'de yer alan distopyada da bu durum Suriye Esad rejiminde yer alan "Muhaberat" sistemine benzemektedir. Örneğin:

"Düşünce Polisi'nin aralarına saldırdığı birkaç ajan asılsız söylentiler yayıyor, tehlikeli olabileceği düşünülenleri saptayıp etkisiz kılıyordu; ama onlara Parti ideolojisini aşılacak için bir çabada bulunulmuyordu." (Orwell,2015, s.90)

Günümüz Ortadoğu'sunda yer alan "muhaberat" sistemlerinde "bilgi"; para veya tehdit karşılığında halktan ya da bizzat muhaberat ajanları tarafından alınmaktadır. Bu açıklamaya örnek teşkil edecek durum ise Irak Baas Partisi içinde oluşmuş olan El-Muhaberat, 1968 darbesinin ardından ülkenin genelini kapsayacak bir yapılanma içerisinde olmuş olmasıdır. Irak El-Muhaberat'ının yapısı Arap aşiret üyelerinden oluşan ve Sünni çoğunluğa sahip kişilerden meydana gelmekte idi. Bu doğrultuda distopyadaki istihbarat servisinin de Irak El-Muhaberat ajan yapılanmasına benzemektedir, bu durumu eserde: *"Casuslara bağlı gençler, bir solukta damlara tırmanıp bacalardan sarkan flamaları keserken harikalar yaratıyorlardı"* olarak ifade edilmektedir (Pirinççi, 2013, s.49; Orwell, 2015, s.203).

2.4. Distopyada Dış Güvenlik: Uluslararası Sistem

Realizm teorisi, özellikle Soğuk Savaş döneminde uluslararası sistemde popüler hale gelmiştir. Bu nedenle uluslararası ilişkiler, hukuk kurallarının belirlendiği ve yaptırımlarla desteklendiği bir merkezi hükümet ya da otoritenin bulunmadığı, anarşik bir ortamda gerçekleşmektedir (Pirinççi, 2013, s.49; Özdemir, 2008, s.114). Uluslararası sistemlerde devletlerin kendi güvenliğini komşuları pahasına sağlamaya çalışmaları ve devletlerin birbirleri ile çıkarları doğrultusunda ilişkilerde bulunması, devletlerarası güç mücadelesinin doğmasına sebep olmaktadır (Baylis, 2008, s.73).

"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört" eserindeki distopyada ise uluslararası sistemin anarşik olduğu betimlenirken "güç" devlet için önemli bir faktör olmuştur. Bu durum eserde şu şekilde belirtilmektedir:

---

² **Espionaj:** Yabancı bir ülkede yürütülen casusluk ve benzeri gizli faaliyetlerin tümüdür. **Kontrespiyonaj:** Espiyonaja karşı koyma faaliyeti. Bir ülkede casusluk ve benzeri gizli faaliyetler yürüten yabancı unsurların bu faaliyetlerini önlemek için yapılan karşı çalışmaların tümü. Karabulut, A.(2013); "İstihbaratta Propagandanın Önemi" Turan-SAM, 5(20), Sf.36.

“...mültecilerle dolu bir gemi Akdeniz'de bir yerde bombalanıyordu....; Avrasya ordusunun ürkütücü gücü dayanılır gibi değildi; (Orwell,2015, ss.28-32).”

Devletler için güç önemli bir faktör teşkil etse de “güç dengesi” Westphalian dönemde uluslararası sistemin devamlılığını sağlayan ve sistem güvenliğini ilgilendiren; kendiliğinden oluşan bir mekanizmadır (Özdal ve Jane,2014, s.218). Güç dengesi, kapasiteyi artırma güdüsüyle hareket ederken savaş yerine görüşmeyi tercih etmek; Sistem içinde başat duruma geçmeye çalışan devlet ve koalisyonlara karşı çıkmak olarak da belirtilmektedir (Yılmaz, 2008, ss.29-30). Bu açıklamalar neticesinde Bin Dokuz Yüz Seksen Dört adlı bir distopya üzerine yazılmış eserde de bir güç dengesi oluşturulduğu anlaşılmaktadır. Okyanusya'nın bir devlet ile savaşırken diğer devlet ile barış yaptığı belirtilmektedir. Okyanusya'nın Doğu Asya ile savaştıktan sonra Avrasya ile ittifak kurması, eserdeki güç dengesi düzenini örneklemektedir. Ayrıca yine eserde Okyanusya'nın olası Avrasya ile savaşım Doğu Asya ile ittifak kurma çabalarının olması distopyanın dengelerin dengeleyicisi rolünde Okyanusya'nın olduğunu göstermektedir (Orwell, 2015, ss.32-53-204).

3. Sonuç

Eser 1950'li yıllarda yazılmış olsa da günümüzde dikkat çeken eserler arasında yer almaktadır. Döneminin bir distopyasını oluşturan eser dönemin uluslararası sisteminin gelecekteki durumunu çarpıcı bir şekilde tasvir etmektedir. Bütüncül insan ve toplum anlayışına dayalı olan totalitarizmin varabileceği tehlikeli boyutlar eserde vurgulanmaktadır.

Eserde iç güvenlik önemli bir faktördür. Daha öncede belirtildiği üzere devletin tek tip insan modeli üzerine yoğunlaşarak; insanların hür düşünce iradesine ket vurulmaya çalışılmaktadır. Düşünce Polis ajanlarının toplumdaki ziyade totaliter rejime hizmet etmesi ve düzene aykırı bireylerin yargılanmadan öldürülmesi, distopyada istihbarat sisteminin günümüz Ortadoğu devletlerinin “muhaberat” sistemine benzediğini göstermektedir.

Eserde devlet, dış güvenliğini sağlarken realist perspektiften güvenliğini sağlamaktadır. Askeri ve ajan faaliyetlerinin aktif olması ile atom bombası gibi kitlesel silahların önemi vurgulanmaya çalışılmıştır. Devletin içinde ve dışında yaratılan düşmanlar sayesinde toplumsal düzen sağlanmaya çalışılmaktadır. Totaliter bir yapıda meşrulaştırılan gözetleme ve denetleme teknikleri, korku, polis devleti uygulamaları ile bağdaştırılarak tek toplum güçlü devlet tek siyasi düşünce olgusu trajik bir şekilde anlatılmıştır.

Kitapta, insanlar arasındaki tüm iletişimlerin ve etkileşimlerin devlet tarafından izlendiği ve kontrol edildiği bir dünya tasvir edilir. Bu, modern istihbarat uygulamalarıyla karşılaştırıldığında oldukça benzer bir durumdur. İstihbarat

kurumları, günümüzde de insanlar arasındaki iletişimleri ve faaliyetleri izlemek için teknolojik araçlar kullanmaktadır. Ayrıca, kitapta bahsedilen "Büyük Birader" figürü, modern istihbarat teşkilatlarındaki lider figürlerine benzer bir rol oynamaktadır. Eserde belirtilen teknolojik araçlar, günümüzde de benzer şekilde kullanılmaktadır. Özellikle, kitapta bahsedilen teleskran (televizör) cihazı, bugünün akıllı televizyonlarına benzer bir teknolojidir ve devletin gözetim faaliyetleri için kullanılabilir. Bu tür teknolojiler, ulusal güvenlik ve devletin iç güvenliği açısından önemlidir çünkü devlet, potansiyel tehditleri belirlemek ve müdahale etmek için bu teknolojileri kullanmaktadır.

Eser günümüzde demokrasi ile yönetilen devletlerin milli birliği ve ulusal kimliği sağlamak adına kolayca başvurdukları totaliter rejim uygulamalarını, rejimi koruyan muhaberat birliklerini, ulusal kimliğin devamlılığı için düşman yaratmanın gerekliliğini, insanın maddi ve manevi varlığının gelişimine ket vuran bir anlayışın eskiden daha da kötüye götüreceğini göstermesi açısından bir uyarı niteliği taşıdığından değerlidir.

Kaynakça

- Altuntaş, E. O. (2012). Kapitalizmin Doğal Bir Evresi Olarak Totaliter- Polis Devletinin Yükselişi ve ABD Örneği. *Uluslararası İlişkiler Akademik Dergi*, 9(35), 35-60.
- Akkoyun, T. (2015). Distopya Yazını ve Aydın Çılgılığı: George Orwell'in Bin Dokuz Yüz Seksendörtromanı Üzerine Bir İnceleme, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(41), 25-30.
- Ağkaya, O. (2016). Distopya ve Distopya: Siyasetin Edebiyat Üzerindeki Etkisi, *MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(4), 23-48.
- Baylıd, J. (2008), Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kavramı, *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 5(18), 69-85.
- Caplan, B. (2006). Terrorism: The relevance of the rational choice model, *Public Choice*, 128(0), 91-107.
- Çetin, H. (2002). Totalitarizm: İdeolojik Kökenleri ve Toplumsal İnşa Araçları, *Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(1), 15-43.
- Doğan, Ş. (2016). *Fütürolojik Bir Roman Analizi: George Orwell Bin Dokuz Yüz Seksen Dört*, Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Bitirme Tezi.
- Eco, U. (2014). *Düşman Yaratmak*, İstanbul: Doğan Kitap.

- Fujawa, J. M. (2005). Privacy made public: will national security be the end of individualism?. *ACM SIGCAS Computers and Society*, 35(1), 4-4.
- Frodsham, J. D. (1984). The New Barbarians: Totalitarianism, Terror and the Left Intelligentsia in Orwell's 1984, *World Affairs*, 147(3), 139-160.
- Göker, C. (2011). Yönlendirici Vergilendirme, Marmara Üniversitesi, *Vergi Hukuk Toplantısı*, 17(0), 3-4.
- Hisarlıoğlu, F. (2019). Güvenikleştirme. *Güvenlik Yazıları Serisi*, No.24, s. 1-7.
- Karakehya, H. (2009). Gözetim ve Suçla Mücadele, *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 58(2),319-357.
- Karabulut, A. (2013). İstihbaratta Propagandanın Önemi, *Turan-SAM*, 5(20), 33-42.
- Kirtley, P. M. (2011). The Hunger Games: Discussing Dystopia, *National Social Science Conference*, 46(0).
- Mell, P. (2002). Big Brother at the door: Balancing national security with privacy under the USA PATRIOT Act. *Denver Law Review*, 80, 375.
- Müftüoğlu, M. ve Özbay, F. (2015). Gündelik Hayatta Totalitarizm: George Orwell'ın 1984 Adlı Distopya Romanında İdeal Toplum Tasavvurları, *Dumlupınar University Journal of Social Science*, 44(0), 179-189.
- Orwell, G. (2015). *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört*, Celal ÜSTER (Çvr), İstanbul: Can Yayınları.
- Özdal, B. ve Jane, M. (2014), La Der Des Ders”in Uluslararası Sistemin Yapısına Etkileri, *Akademik Bakış*, 7(14), 215-246.
- Özdemir, H. (2008). Uluslararası İlişkilerde Güç: Çok Boyutlu Bir Değerlendirme, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 63(3), 113-144.
- Pirinççi, F. (2006). Saddam Dönemi İstihbarat ve Güvenlik Örgütlerinin Irak'taki Sünni Direniş Etkisi, *Avrasya Dosyası: Terör*, 12(3) 185-218.
- Pirinççi, F. (2013). *Uluslararası İlişkiler Kuramları-II: Savunmacı ve Saldırgan Realizm*. Tayyar Arı, Elif Toprak (Ed.), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Popper, R. K. (2013). *Açık Toplum ve Düşmanları- Estetikçilik, Yetkincilik Ve Distopyacılık*. Çvr: Harun Rızatepe ve Mete Tunçay, Ankara: Liberte Yayınları.

- Polatel, A. (2016). *Ters Distopya Yazınında Çeviri: George Orwell'in 1984 Romanının Çevirilerindeki Çevirmen Kararlarının Bütüncü Temelli Çözümlemesi*. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Çeviribilim Bölümü Yüksek Lisans Tez.
- Polantz, N. (2019). *Faşizm ve Diktatörlük*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Rathmell, A. (1996). Syria's Intelligence Services: Origins And Development, *The Journal Of Conflict Studies*, 16(2), 34-51.
- Sandıklı, A. ve Emeklier, B. (2011), 21. Yüzyılda Yeni Güvenlik Anlayışları ve Yaklaşımları, Hasret Çakmak, Caner Sancaktar (Ed.), *Kocaeli: Uluslararası Balkan Kongresi*.
- Yılmaz, Z. Ş. (2013). Anna Seghers'in "Yedinci Şafak" Adlı Romanında Tarihin Yansıması, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2).
- Throp, M. R. (1984). The Dynamics of Terror in Orwell's "1984", *Brigham Young University Studies*, 24(1).
- Vieira, F. (2010). The concept of utopia. In: Claeys G (ed.) *The Cambridge Companion to Utopian Literature* (3-27), Cambridge: Cambridge University Press.
- Yılmaz, S. (2008). Uluslararası İlişkilerde Güç ve Güç Dengesinin Evrimi. *Beykent Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 1(1).

İnternet Kaynakça

- BBC News, (01.08.2015), *Bir İngiliz öğrencinin Kuzey Kore izlenimleri*, https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/08/150731_kuzey_kore_ogrenci (Erişim: 13.04.2023).

Etik Beyanı: Yazar, bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu beyan etmektedir. Bilimsel etik konuları ile ilgili aksi bir durumun tespiti halinde tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına ait olup, Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu bulunmamaktadır.

A Review on National and International Security Approach in George Orwell's Nineteen Eighty-Four Works

---

Extended Abstract

---

1. Introduction

1984 is a dystopian novel by George Orwell, published in 1949. The story takes place in a totalitarian society in the year 1984, where the ruling party, known as the "Party," controls every aspect of citizens' lives through strict surveillance and propaganda. The protagonist of the story is Winston Smith, a member of the Outer Party who works for the Party's propaganda department, rewriting historical records to conform to the Party's version of reality. Winston begins to secretly rebel against the Party and dreams of a better life. He falls in love with Julia, another Party member, and they begin a secret affair. Winston and Julia are eventually caught and tortured by the Party's agents, who force Winston to betray Julia and love Big Brother, the Party's leader. The novel ends with Winston's mind fully indoctrinated and his rebellious thoughts extinguished. 1984 is a commentary on the dangers of totalitarianism, and the novel's themes of government surveillance, propaganda, and mind control continue to resonate with readers today.

2. Methodology

The study first attempted to explain how the novel 1984 addressed the issue of security. Subsequently, a literature review was conducted to explain the security policies in the novel 1984. Concepts such as intelligence, external security, and internal security were examined in the novel. Additionally, the novel attempted to clarify intelligence and communication issues. The literature review revealed that intelligence played a key role in strengthening authority.

3. Conclusion

The importance of intelligence is emphasized in George Orwell's novel 1984, and it is concluded that fear is a crucial argument in authoritarian regimes for governing societies. While conveying fear is important for controlling the masses, the novel highlights that intelligence agencies can provide this fear. This situation also creates a simulation of today's world for the reader. Therefore, examining the novel in terms of security and intelligence is crucial.

The fact that the novel 1984 resembles the Soviet Union during the Cold War period is a noteworthy observation. The novel emphasizes the communist ideal of creating a uniform model of humans and controlling them through intelligence services. A work that could be the subject of a different study, a description of the North Korean system (Democratic People's Republic of Korea) depicts creating an enemy to prevent societies from questioning the regime.